

Waarom 9/15 belangrijker is dan 9/11

2011/70
16 | 09 | 2011

De gebruikelijke media-obsessie met mini-hypes was vorige week de mega-herdenking van tien jaar "9/11". Ik ben zelf compleet verzadigd door alle terugblikken en commentaren. Hopelijk bent u dat niet, want ik doe er alvast mijn bescheiden schepje bovenop.

Marc De Vos
Director Itinera Institute

Tien jaar geleden werden de aanslagen meteen tot kantelpunt in de wereldgeschiedenis verklaard. Tien jaar later is alvast gebleken dat de geschiedenis nooit kantelpunten tekort heeft. Wat er sinds "9/15" – de val van Lehman Brothers op 15 september 2008 en het begin van de Grote Recessie – gebeurd is, zal voor de VS en de mensheid wellicht veel meer betekenen dan het terrorisme van Al Qaeda.

Na Lehman Brothers vielen ook Wall Street, het Westerse bankstelsel, het Amerikaanse kapitalistische model, de Amerikaanse economie, de Europese welvaartstaat, de euro, en elke illusie dat welvaart voor altijd op private

of publieke schulden kan blijven teren. Zowel Amerika als Europa moeten hun sociaaleconomisch model vertimmeren en trekken nog jaren door de schuldwoestijn.

Politieke impasse verergert de problemen. In de VS wil Barack Obama een land regeren dat niet bestaat. Hij botst dus voortdurend op weerstand in zijn parlement. Tien jaar na de aanslagen in New York is de "Freedom Tower" die de vernielde "Twin Towers" moet vervangen, nog altijd niet afgewerkt. Een groter symbool van Amerikaanse onmacht is niet denkbaar. In Europa blijkt de euro een luchtkasteel. Het institutioneel kader om er een stenen versie van te maken, ontbreekt. Het gevolg

“

Tien jaar na de aanslagen is de “Freedom Tower” die de “Twin Towers” moet vervangen, nog altijd niet afgewerkt. Een groter symbool van Amerikaanse onmacht is niet denkbaar.

”

is een desastreus beleidskakoefie. Overal test de crisis pijnlijk de limieten van het democratisch bestuursmodel.

Dat alles is komen op de molen van China. Dat land was al bezig aan een grote remonte. Het maakt van de Westerse dip gebruik om die te versnellen. Landen als India, Indonesië en Brazilië volgen in zijn kielzog, maar China is andere koek. Het land wordt gerund als een bedrijf, heeft zowel economisch als politiek een andere agenda, heeft militaire ambities en zit op een berg geld. De crisis van het Westen is een historische opportuniteit voor de verankering van een concurrerend Chinees model en de uitbouw van Chinese invloedsferen. De geopolitieke schalen zijn verbazend snel aan het kantelen.

Maar er zijn ook lichtpunten. Er is de “War on Terror” – jawel. Die wordt universeel afgedaan als een peperdure overreactie, met de hel van Irak als dieptepunt. Ongetwijfeld. Maar vergeet niet dat iedereen na 9/11 het over één zaak eens was: er zouden nog meer aanslagen in de VS volgen. Het zijn er welgeteld nul geweest, ondanks diverse verijdelde pogingen. De winst daarvan, in

termen van mensen en middelen, is enorm. Al Qaeda is zo goed als uitgeteld. Bin Laden is geëlimineerd.

Irak was een blinde gok om democratie met de wapens te exporteren naar het olierijke Midden-Oosten. Ondertussen staat er wel een ontluikend democratisch regime, terwijl elders de Arabische Lente bloeit. Obama heeft de beruchte “Freedom Agenda” van zijn voorganger eerst afgezworen om hem later weer te omarmen, min het militaire messianisme.

Dit alles is nog heel pril en broos. Maar dat geldt evenzeer voor China en co. De Chinezen kunnen niet eeuwig blijven groeien op centralistische planning, goedkope export en massale overheidsinvesteringen. Sneller dan ze het zelf wensen, zal de gestuurde inhaalgroei vertragen om plaats te maken voor de onvoorspelbare combinatie van innovatie en ondernemerschap. China moet zijn model bijstellen naar Westers voorbeeld of het zal in de Chinese Muur eindigen.

Ondertussen is de Chinese middenklasse geboren. In heel Azië is een middenklasse van anderhalf miljard mensen aan het opkomen. Die gigantische sociologische aardverschuiving zal dé bepalende factor van onze tijd zijn. De

wensen, keuzes, verlangens en frustraties van de Aziatische middenklasse zullen het wereldbeeld van de 21ste eeuw boetsen. Hun leven valt niet te voorspellen. Ze zullen het zelf maken. Afspraak over tien jaar, voor een nieuwe tussenstand.

Marc De Vos doceert aan de UGent en is de directeur van Itinera (www.itinerainstitute.org)

Hij schrijft deze wekelijkse column in eigen naam - Twitter @devosmarc

Voor duurzame economische groei en sociale bescherming.